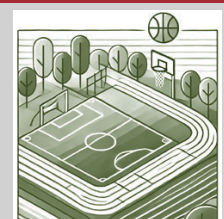
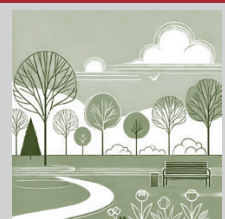
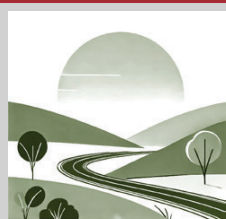

ZELENA KONTROLNA LISTA

ZA KAPITALNE OPŠTINSKE PROJEKTE KAPITALE KOMUNALE

ZELENA KONTROLNA LISTA ZA KAPITALNE OPŠTINSKE PROJEKTE

Izradu ove publikacije sufinansirale su Evropska unija, Švajcarska i Švedska kroz projekat DEMOS, koji realizuje Helvetas Swiss Intercooperation. Sadržaj iste predstavlja isključivu odgovornost Climate Awareness Association i ne odražava nužno gledišta Helvetas Swiss Intercooperation, Evropske unije, Švajcarske i Švedske.

© DEMOS, Objavljeno: Mart 2025, Priština, Kosovo

Zelena kontrolna lista je razvijena kao sveobuhvatan vodič za opštine kako bi iste unapredile dizajn svojih projekata održivim, ekološki prihvatljivim praksama i praksama otpornim na klimu. Ovaj alat je prilagođen da pomogne opštinskim službenicima da u svoje projekte uključe bitne ekološke aspekte, promovišući na taj način dugoročnu održivost i prilagođavanje klimi.

Cilj zelene kontrolne liste Kontrolna lista je dizajnirana da podrži opštine u usklađivanju svojih kapitalnih projekata sa ekološkim standardima i održivim praksama. Kreirana je radi osiguranja da projekti finansirani grantovima ili drugim opštinskim fondovima ispunjavaju kriterijume otpornosti na klimu i održivosti. Prateći ovaj vodič, opštine mogu kreirati projekte koji pozitivno doprinose životnoj sredini i javnom blagostanju.

Kako koristiti zelenu kontrolnu listu Kontrolna lista se može koristiti kao referenca u različitim fazama planiranja i izvršenja projekta. U idealnom slučaju, trebalo bi da bude priložena kao aneks tenderskoj dokumentaciji, osiguravajući da su i opštine i izvođači svesni održivih kriterijuma koje treba ispuniti. Ovaj pristup omogućava planerima i implementatorima projekta da integrišu ekološki prihvatljive mere od samog početka i potvrde da su ove mere uključene tokom životnog ciklusa projekta.

Struktura zelene kontrolne liste Kontrolna lista je organizovana po kategorijama projekta i detaljno opisuje bitne kriterijume za svaku od njih. Na primer, u odeljku Škole navode se razmatranja za odabir lokacije, kao što je odabir zemljišta koje je na višem nivou kako bi se izbegle poplave i osiguravanje blizine javnog prevoza. Svaka kategorija je dalje raščlanjena na praktične korake i kriterijume za održivi razvoj, kao npr.:

- **Odabir lokacije i raspored:** Procena lokacija u smislu rizika kao što su poplave, zagađenje i potencijalni klimatski uticaji.
- **Projektovanje i izgradnja:** Uključivanje rešenja za obnovljivu energiju i korišćenje recikliranih materijala niskog uticaja.
- **Otpornost i prilagođavanje:** Sprovođenje strategija za izdržavanje ekstremnih vremenskih uslova i promovisanje biodiverziteta.

Promovisanje dobrog dizajna projekta Kriterijumi navedeni u kontrolnoj listi imaju za cilj podsticanje najboljih praksi za održivi dizajn i razvoj projekata. Opštinski službenici se podstiču da koriste ovaj alat ne samo tokom faze projektovanja, već i kao uslov za implementatore projekta da pokažu kako će obuhvatiti ove kriterijume održivosti i ispuniti ih tokom izvršenja.

Uključivanjem *Zelene kontrolne liste* u procese planiranja i nabavke, opštine mogu osigurati da njihovi kapitalni projekti doprinose zelenijoj, održivijoj budućnosti.

Zelena kontrolna lista

7

Škola

27

Putevi

37

Parkovi

43

Oprema

49

Sportski tereni

Škola

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
1	Odabir lokacije i planiranje	Lokacija	Izaberite lokaciju na uzvišici (visoka lokacija) da biste izbegli poplave	- Izabrati lokaciju na uzvišici (visoka lokacija) da biste izbegli poplave. - Uveriti se da lokacija nije u određenoj poplavnoj zoni - Uzeti u obzir istorijske podatke o poplavama u oblasti - Sprovesti mere za ublažavanje poplava - Razmotriti blizinu izvora vode	Velika	☐	☐	☐
1.1	Odabir lokacije i planiranje	Lokacija	Odredite lokaciju škole na pešačkoj udaljenosti od javnog prevoza	- Odrediti lokaciju škole na pešačkoj udaljenosti od javnog prevoza - Obezbediti bezbedne ulice za pešake. - Osigurati povezanost sa biciklističkim stazama. - Planirati budući razvoj transporta.	Mala	☐	☐	☐
1.2	Odabir lokacije i planiranje	Lokacija	Izbegavajte mesta u blizini industrijskih područja kako biste smanjili izloženost zagađenju	- Izbegavati mesta u blizini industrijskih područja kako biste smanjili izloženost zagađenju. - Proveriti lokalne indekse kvaliteta vazduha - Sprovesti procenu rizika od kontaminacije na licu mesta - Proceniti potencijalne izvore zagađenja bukom.	Preporučuje se	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
1.3	Odabir lokacije i planiranje	Lokacija	Izaberite lokaciju sa postojećim stablima sa senkom za prirodno hlađenje	• Izabrati lokaciju sa postojećim stablima sa senkom za prirodno hlađenje. • Planirati da integrišete stabla u pejzažni dizajn. • Zaštititi postojeće drveće tokom izgradnje. • Zasaditi dodatna stabla kako bi dobili hladovinu. • Projektovati spoljne površine tako da imate koristi od prirodne hladovine.	Preporučuje se	☐	☐	☐
1.4	Odabir lokacije i planiranje	Lokacija	Uverite se da lokacija ima dobru drenažu da biste sprečili nakupljanje vode	• Uverite se da lokacija ima dobru drenažu da biste sprečili nakupljanje vode. • Izvršite procenu tla i drenaže. • Koristite propusne materijale za popločavanje.	Preporučuje se	☐	☐	☐
1.5	Odabir lokacije i planiranje	Lokacija	Izaberite lokaciju koja osigurava maksimalnu korist od prirodne dnevne svetlosti	• Izaberite lokaciju koja osigurava maksimalnu korist od prirodne dnevne svetlosti. • Orijentirajte objekte da biste iskoristili sunčevu stazu. • Smanjite upotrebu veštačkog osvetljenja. • Koristite svetle police da poboljšate prodiranje dnevne svetlosti. • Izbegavajte senčenje od obližnjih objekata.	Preporučuje se	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
1.6	Odabir lokacije i planiranje	Lokacija	Izbegavajte lokacije sa istorijom kontaminacije ili opasnog otpada	- Izbegavati lokacije sa istorijom kontaminacije ili opasnog otpada. - Pregledati istorijsku evidenciju o korišćenju zemljišta. - Sprovesti ispitivanje zemljišta na zagađivače. - Sprovesti planove sanacije ako je to potrebno. - Koristiti barijere da sprečite širenje kontaminacije.	Preporučuje se	☐	☐	☐
1.7	Odabir lokacije i planiranje	Lokacija	Sačuvajte postojeće starije drveće/stabla	- Sačuvajte postojeće starije drveće/stabla. - Zaštitite drveće tokom izgradnje. - Uključite drveće u celokupni dizajn lokacije. - Uspostaviti zone zaštite drveća. - Planirajte dugoročno zdravlje i održavanje stabala.	Preporučuje se	☐	☐	☐
2.1	Odabir lokacije i planiranje	Lokacija	Koristite prirodne padine za efikasno oticanje vode	- Koristite prirodne padine za efikasno oticanje vode. - Projektovati terase i potporne zidove gde je potrebno. - Sprečiti eroziju zemljišta odgovarajućom sadnjom. - Koristite prirodne padine da biste kreirali različite spoljašnje prostore. - Integrirati padine u plan upravljanja atmosferskim vodama.	Preporučuje se	☐	☐	☐
2.2	Odabir lokacije i planiranje	Lokacija	Integrišite postojeće vodene površine u pejzažni dizajn	- Integrišite postojeće vodene površine u pejzažni dizajn. - Zaštitite vodna tela od zagađenja. - Dizajnirajte vodene karakteristike kako biste podržali lokalne divlje životinje.	Preporučuje se	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
2.3	Odabir lokacije i planiranje	Lokacija	Očuvajte autohtonu vegetaciju kako biste podržali lokalni biodiverzitet	- Očuvati autohtonu vegetaciju kako biste podržali lokalni biodiverzitet. - Izbegavati upotrebu invazivnih vrsta.	Preporučuje se	☐	☐	☐
2.4	Odabir lokacije i planiranje	Lokacija	Planirajte učionice sa velikim prozorima za prirodno svetlo	- Planirati učionice sa velikim prozorima za prirodno svetlo. - Koristiti nisko-E staklo da smanjite dobijanje i gubitak toplote. - Maksimizirati postavljanje prozora za dnevno svetlo. - Koristiti unutrašnje staklene zidove za širenje svetlosti.	Preporučuje se	☐	☐	☐
2.6	Odabir lokacije i planiranje	Lokacija	Uključite termalne materijale kao što su beton ili cigla	- Uključite termalne materijale kao što su beton ili cigla. - Koristite materijale koji pomažu u stabilizaciji unutrašnje temperature. - Koristite termičku masu u često posećenim prostorima.	Preporučuje se	☐	☐	☐
3.4	Projek-tovanje i izgradnja	Ener-getski efikasan dizajn	Dizajn za prirodnu unakrsnu ventilaciju	- Dizajn za prirodnu unakrsnu ventilaciju. - Postavite prozore tako da omogućite protok vazduha. - Koristite ventilacione hod-nike da poboljšate kretanje vazduha. - Kombinujte sa mehaničkim ventilacionim sistemima. - Osigurajte operative pro-zore za kontrolu od strane korisnika.	Velika	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
3.5	Projek- tovanje i izgradnja	Ener- getski efikasan dizajn	Postavite krovne prozore u zajedničkim prostorija- ma	• Postavite krovne prozore u zajedničkim prostorijama. • Koristite krovne prozore da smanjite potrebu za veštačkim osvetljenjem. • Ugradite solarne cevi za unutrašnje prostore. • Koristite difuzore da biste ravnomerno rasporedili svetlost. • Projektovati pristup održavanju i čišćenju.	Mala	☐	☐	☐
3.7	Projek- tovanje i izgradnja	Ener- getski efikasan dizajn	Sprovesti sisteme zonskog grejanja i hlađenja	• Sprovesti sisteme zonskog grejanja i hlađenja. • Za efikasnost koristite programabilne termostate. • Dizajnirajte zone na osnovu obrasca zauzetosti. • Nadgledanje i podešavanje zona za optimalne performanse.	Velika	☐	☐	☐
3.8	Projek- tovanje i izgradnja	Ob- novljiva energija	Postavite solarne panele na krov	• Postavite solarne panele na krov. • Projektovati krovnu orijentaciju za maksimalnu izloženost suncu. • Integracija sa električnim sistemom zgrade/objekta. • Redovno pratite performanse solarnog panela.	Velika	☐	☐	☐
3.9	Projek- tovanje i izgradnja	Ob- novljiva energija	Postavite malu turbinu na vetar za dodatnu snagu	• Postavite malu turbinu na vetar za dodatnu snagu. • Procenite uslove vetra na lokaciji radi izvodljivosti. • Kombinujte sa solarnom energijom za hibridne sisteme. • Pratite performanse vetro-turbina. • Integracija sa električnim sistemom zgrade.	Mala	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
4	Projek- tovanje i izgradnja	Ob- novljiva energija	Koristite ge- otermalne toplotne pumpe za grejanje i hlađenje	• Koristite geotermalne toplotne pumpe za grejanje i hlađenje. • Projektovati efikasno postavljanje petlje uzemljenja. • Praćenje performansi geotermalnog sistema.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐
4.1	Projek- tovanje i izgradnja	Ob- novljiva energija	Instalirajte solarne bojlere	• Instalirajte solarne bojlere. • Projektovati za optimalno izlaganje suncu. • Kombinujte sa tradicionalnim sistemima za grejanje vode. • Održavanje sistema za du- goročnu efikasnost.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐
4.2	Projek- tovanje i izgradnja	Ob- novljiva energija	Uključite fotonapon- sku opremu integrisanu u zgrade (BIPV)	• Ugradite fotonaponske uređaje integrisane u zgrade (BIPV). • Projektovati BIPV kao deo omotača/fasade zgrade. • Kombinujte sa drugim sistemima obnovljive en- ergije. • Pratite performanse BIPV sistema. • Integracija sa električnim sistemima zgrada.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐
4.3	Projek- tovanje i izgradnja	Ob- novljiva energija	Koristite spoljno osvetljenje na solarni pogon	• Koristite spoljno osvetljenje na solarni pogon. • Projektovati postavljanje solarnih panela na uređaje. • Obezbediti pravilno održa- vanje solarnih komponenti.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
4.4	Projek- tovanje i izgradnja	Ob- novljiva energija	Postavite energetsku kontrolnu tablu za praćenje proizvodnje obnovljive energije	• Postavite energetska kontrolnu tablu za praćenje proizvodnje obnovljive energije. • Koristite praćenje u realnom vremenu za upravljanje energijom. • Integracija sa sistemima upravljanja zgradom. • Prilagodite energetske sisteme na osnovu uvida u podatke.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐
4.5	Projek- tovanje i izgradnja	Održivi materi- jali	Koristite reciklirani čelik za strukturne komponente	• Koristite reciklirani čelik za strukturne komponente. • Izvorni čelik iz sertifikovanih programa reciklaže. • Kombinujte sa drugim održivim materijalima. • Pratite performanse čelika i održavanje. • Osigurati strukturalni integritet i sigurnost.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐
4.6	Projek- tovanje i izgradnja	Održivi materi- jali	Postavite podove od obnovljenog drveta	• Postavite podove od obnovljenog drveta. • Izvorno drvo iz sertifikovanih programa regeneracije. • Kombinujte sa završnim slojem sa niskim sadržajem VOC za izdržljivost. • Pratite performanse drvenih podova. • Osigurajte pravilnu instalaciju i održavanje.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
4.7	Projek- tovanje i izgradnja	Održivi materi- jali	Koristite boje i završne slojeve sa niskim sadržaj- em VOC (isparljiva organska jedinjenja).	• Koristite boje i završne obrade sa niskim sadržajem VOC-a. • Izvor od sertifikovanih do- bavljača sa niskim sadržaj- em VOC-a. • Kombinujte sa drugim održivim građevinskim ma- terijalima. • Pratite kvalitet vazduha u zatvorenom prostoru za nivo VOC-a. • Osigurajte pravilnu primenu i ventilaciju.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐
4.8	Projek- tovanje i izgradnja	Održivi materi- jali	Instalirati radne ploče od reciklira- nog stakla u laboratori- jama	• Instalirati radne ploče od recikliranog stakla u labora- torijama. • Izvorno staklo iz sertifiko- vanih programa reciklaže. • Kombinujte sa drugim održivim laboratorijskim materijalima. • Obezbediti izdržljivost u lab- oratorijskim okruženjima.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐
5	Projek- tovanje i izgradnja	Efikas- nost vode	Instalirajte toalet sa dvostrukim ispiranjem	Instalirati toalete sa dvostrukim ispiranjem. • Pratiti efikasnost upotrebe vode. • Kombinovati sa uređajima sa malim protokom. • Osigurati pravilnu instalaciju i održavanje.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐
5.1	Projek- tovanje i izgradnja	Efikas- nost vode	Koristite slavine sa senzorom u toaletima	• Koristite slavine sa senzo- rom u toaletima. • Pratite efikasnost upotrebe vode. • Kombinujte sa uređajima sa malim protokom. • Osigurajte pravilnu instalaci- ju i održavanje.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
5.2	Projek- tovanje i izgradnja	Efikas- nost vode	Sprovesti sistem sakupljanja kišnice za navodnja- vanje	• Sprovesti sistem sakupljanja kišnice za navodnjavanje. • Projektovati za optimalno zahvatanje kišnice. • Kombinujte sa sistemima za korišćenu vodu. • Pratite performanse sistema. • Održavanje sistema za du- goročnu efikasnost.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐
5.3	Projek- tovanje i izgradnja	Efikas- nost vode	Koristite sisteme upotrebe korišćene vode za ispiranje toaleta	• Koristite sisteme upotrebe korišćene vode za ispiranje toaleta. • Projektovati efikasnu pon- ovnu upotrebu vode. • Kombinujte sa sistemima za prikupljanje kišnice. • Pratite performanse sistema. • Održavanje sistema za du- goročnu efikasnost.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐
5.4	Projek- tovanje i izgradnja	Efikas- nost vode	Instalirajte sisteme za navodnja- vanje kap po kap za uređenje pejzaža	• Instalirajte sisteme za navodnjavanje kap po kap za uređenje pejzaža. • Projektovati efikasno korišćenje vode. • Kombinujte sa autohtonim biljkama otpornim na sušu. • Pratite performanse sistema. • Održavanje sistema za dugoročnu efikasnost.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐
5.5	Projek- tovanje i izgradnja	Efikas- nost vode	Saditi domaće bil- jke otporne na sušu	• Saditi domaće biljke otporne na sušu. • Projektovati pejzaž za mini- malnu upotrebu vode. • Kombinovati sa sistemima za navodnjavanje kap po kap. • Pratiti zdravlje biljaka i upo- trebu vode. • Održavati pejzaž radi du- goročne održivosti.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
5.7	Projek- tovanje i izgradnja	Kvalitet un- utrašnje sredine	Koristiti otvorene prozore da biste omogućili tok svežeg vazduha	• Koristiti otvorene prozore da biste omogućili tok svežeg vazduha. • Projektovati za prirodnu ventilaciju. • Kombinovati sa mehaničkim ventilacionim sistemima. • Pratiti kvalitet vazduha u zatvorenom prostoru.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐
6.3	Projek- tovanje i izgradnja	Kvalitet un- utrašnje sredine	Koristite CO2 sen- zore za kontrolu ventilacije	• Koristiti CO2 senzore za kontrolu ventilacije. • Pratiti kvalitet vazduha u zatvorenom prostoru. • Podesiti ventilaciju na osnovu popunjenosti. • Osigurati odgovarajuću kalibraciju i održavanje senzora.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐
6.4	Projek- tovanje i izgradnja	Kvalitet un- utrašnje sredine	Postavite zelene zidove ili sobne biljke da biste poboljšali kvalitet vazduha	• Postavite zelene zidove ili sobne biljke da biste poboljšali kvalitet vazduha. • Izaberite biljne vrste koje ne zahtevaju nisko održavanje. • Kombinujte sa drugim mera- ma kvaliteta vazduha. • Pratite zdravlje biljaka i kvalitet vazduha u zatvoren- om prostoru.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐
6.5	Građevin- ske prakse	Sman- jenje otpada	Odvojite i reciklirajte građevinski otpad	• Odvojite i reciklirajte građevinski otpad. • Koristite namenske kante za različite materijale. • Projektovati posebnu oblast za kompostiranje.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐
6.7	Građevin- ske prakse	Sman- jenje otpada	Sprovesti plan up- ravljanja otpadom sa ciljevima	• Sprovesti plan upravljanja otpadom sa ciljevima. • Postavite specifične ciljeve smanjenja otpada. • Redovno nadgledajte ko- ličine otpada. • Prilagodite plan na osnovu učinka.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
6.8	Građevinske prakse	Smanjenje otpada	Ponovo upotrebite materijale iz porušenih zgrada	- Ponovo upotrebite materijale iz porušenih zgrada. - Identifikujte materijale za višekratnu upotrebu u ranoj fazi projekta. - Pratite obim ponovne upotrebe materijala.	Preporučuje se	☐	☐	☐
6.9	Građevinske prakse	Smanjenje otpada	Donirajte višak materijala projektima lokalne zajednice	- Donirajte višak materijala projektima lokalne zajednice. - Identifikujte odgovarajući materijal za donaciju. - Partnerstvo sa grupama lokalne zajednice.	Preporučuje se	☐	☐	☐
7	Građevinske prakse	Smanjenje otpada	Koristite digitalne planove da smanjite otpad papira	- Koristite digitalne planove da smanjite otpad papira. - Implementirati digitalne alate za upravljanje projektima. - Pratite upotrebu papira za ciljeve smanjenja. - Partnerstvo sa dobavljačima za digitalna rešenja.	Preporučuje se	☐	☐	☐
7.2	Građevinske prakse	Ekološki prihvatljive prakse	Koristite električnu ili građevinsku opremu sa niskim emisijama	- Koristite električnu ili građevinsku opremu sa niskim emisijama. - Identifikujte odgovarajuću opremu sa niskim emisijama. - Pratiti emisije za ciljeve smanjenja.	Preporučuje se	☐	☐	☐
7.4	Građevinske prakse	Ekološki prihvatljive prakse	Koristite biorazgradive proizvode za kontrolu erozije	- Koristite biorazgradive proizvode za kontrolu erozije. - Identifikovati odgovarajuće proizvode za kontrolu erozije. - Pratite performanse kontrole erozije.	Preporučuje se	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
7.7	Građevinske prakse	Ekološki prihvatljive prakse	Koristite vodoefikasnu opremu za čišćenje lokacije	- Koristite vodoefikasnu opremu za čišćenje lokacije. - Identifikujte odgovarajuću opremu koja štedi vodu. - Pratiti upotrebu vode za ciljeve smanjenja.	Preporučuje se	☐	☐	☐
7.8	Građevinske prakse	Ekološki prihvatljive prakse	Osigurajte pravilno odlaganje opasnih materija	- Osigurajte pravilno odlaganje opasnih materija. - Identifikujte odgovarajuće metode odlaganja. - Pratite odlaganje opasnog materijala.	Preporučuje se	☐	☐	☐
8.0	Energetski i Vodovodni Sistemi	Efikasni sistemi	Koristite LED osvetljenje u celoj školi	- Koristite LED osvetljenje u celoj školi. - Identifikujte odgovarajuća rešenja za LED osvetljenje. - Redovno pratite performanse osvetljenja.	Preporučuje se	☐	☐	☐
8.2	Energetski i Vodovodni Sistemi	Efikasni sistemi	Instalirajte energetske efikasne kuhinjske uređaje	- Instalirajte energetske efikasne kuhinjske uređaje. - Identifikujte odgovarajuće energetske efikasne uređaje. - Redovno pratite performanse uređaja.	Preporučuje se	☐	☐	☐
8.3	Energetski i Vodovodni Sistemi	Efikasni sistemi	Koristite visoko efikasne kotlove ili toplotne pumpe	- Koristite visoko efikasne kotlove ili toplotne pumpe. - Identifikujte odgovarajuće visoko efikasne kotlove ili toplotne pumpe. - Praćenje rada kotla ili toplotne pumpe.	Preporučuje se	☐	☐	☐
8.5	Energetski i Vodovodni Sistemi	Efikasni sistemi	Koristite ventilacione sisteme sa povratom energije	- Koristite ventilacione sisteme sa povratom energije. - Identifikujte odgovarajuće ventilacione sisteme sa povratom energije. - Pratite performanse ventilacionog sistema.	Preporučuje se	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
8.6	Energetski i Vodovodni Sistemi	Obnovljiva integracija	Povezati solarne panele na mrežu	• Povezati solarne panele na mrežu. • Identifikovati odgovarajuća rešenja za povezivanje na mrežu. • Pratiti performanse solarnog panela.	Preporučuje se	☐	☐	☐
8.7	Energetski i Vodovodni Sistemi	Obnovljiva integracija	Koristite skladište baterija za obnovljivu energiju	• Koristite skladište baterija za obnovljivu energiju. • Identifikujte odgovarajuća rešenja za skladištenje baterija. • Pratite performanse skladištenja baterije. • Obrazujte radnike o prednostima skladištenja baterija. • Partnerstvo sa dobavljačima za rešenja za skladištenje baterija.	Preporučuje se	☐	☐	☐
9.0	Energetski i Vodovodni Sistemi	Obnovljiva integracija	Ponudite podsticaje za korišćenje obnovljive energije	• Ponudite podsticaje za korišćenje obnovljive energije. • Identifikujte odgovarajuće programe podsticaja. • Redovno pratite korišćenje obnovljive energije. • Partnerstvo sa dobavljačima obnovljive energija za podsticaje.	Preporučuje se	☐	☐	☐
9.1	Energetski i Vodovodni Sistemi	Obnovljiva integracija	Postavite mikromrežu za energetske nezavisnost	• Postavite mikromrežu za energetske nezavisnost. • Identifikujte odgovarajuća rešenja mikromreže. • Praćenje performansi mikromreže. • Partner sa dobavljačima za mikromrežna rešenja.	Preporučuje se	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
9.4	Energetski i Vodovodni Sistemi	Upravljanje vodom	Koristite propusne materijale za popločavanje na parkiralištima	- Koristite propusne materijale za popločavanje na parkiralištima. - Identifikujte odgovarajuća propusna rešenja za popločavanje. - Pratite performanse propusnog popločavanja. - Obrazovati radnike o prednostima propusnog popločavanja. - Partner sa dobavljačima za propusna rešenja za popločavanje.	Preporučuje se	☐	☐	☐
9.6	Energetski i Vodovodni Sistemi	Upravljanje vodom	Implementirajte zeleni krov za upravljanje atmosferskim vodama	- Implementirajte zeleni krov za upravljanje atmosferskim vodama. - Identifikujte odgovarajuća rešenja zelenih krovova. - Pratite performanse zelenog krova.	Preporučuje se	☐	☐	☐
9.7	Energetski i Vodovodni Sistemi	Upravljanje vodom	Instalirajte vodomere za praćenje upotrebe	- Instalirajte vodomere za praćenje upotrebe. - Identifikujte odgovarajuća rešenja za vodomere. - Redovno pratite potrošnju vode. - Partnerstvo sa dobavljačima za rešenja vodomera.	Preporučuje se	☐	☐	☐
9.8	Energetski i Vodovodni Sistemi	Upravljanje vodom	Koristite vodoefikasne uređaje u svim toaletima	- Koristite vodoefikasne uređaje u svim toaletima. - Identifikujte odgovarajuće vodoefikasne uređaje. - Pratite upotrebu vode za cilj smanjenja. - Osigurajte pravilno održavanje vodoefikasnih uređaja.	Preporučuje se	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
10	Otpornost i prilagođavanje	Klimatska otpornost	Dizajnirajte zgrade da izdrže ekstremne vremenske uslove (npr. ojačani krovovi)	• Projektujte zgrade da izdrže ekstremne vremenske uslove (npr. ojačani krovovi). • Koristite izdržljive materijale za izgradnju. • Redovno nadgledajte performanse zgrade. • Obezbediti pravilno održavanje komponenti zgrade.	Preporučuje se	☐	☐	☐
10.1	Otpornost i prilagođavanje	Klimatska otpornost	Koristite materijale otporne na poplave u područjima podložnim poplavama	• Koristite materijale otporne na poplave u područjima podložnim poplavama. • Dizajn za optimalnu otpornost na poplave. • Kombinovati sa drugim praksama upravljanja poplavama. • Redovno pratite performanse materijala. • Obezbediti pravilno održavanje materijala otpornih na poplave.	Preporučuje se	☐	☐	☐
10.2	Otpornost i prilagođavanje	Klimatska otpornost	Instalirajte rezervne sisteme napajanja za hitne slučajeve	• Instalirajte rezervne sisteme napajanja za hitne slučajeve. • Dizajn za efikasno rezervno napajanje. • Kombinovati sa izvorima obnovljive energije. • Redovno pratite performanse rezervnog napajanja.	Preporučuje se	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
10.3	Otpornost i prilagođavanje	Klimatska otpornost	Koristite materijale koji reflektuju toplotu na spoljašnjim površinama	• Koristite materijale koji reflektuju toplotu na spoljašnjim površinama. • Dizajn za optimalnu refleksiju toplote. • Kombinujte sa drugim strategijama hlađenja. • Redovno pratite performanse materijala. • Obezbediti pravilno održavanje površina koje reflektuju toplotu.	Preporučuje se	☐	☐	☐
10.4	Otpornost i prilagođavanje	Klimatska otpornost	Podignuti kritičnu infrastrukturu iznad nivoa potencijalnih poplava	• Podignuti kritičnu infrastrukturu iznad nivoa potencijalnih poplava. • Dizajn za optimalnu nadmorsku visinu. • Kombinovati sa drugim praksama upravljanja poplavama. • Redovno nadgledati performanse infrastrukture. • Osigurati pravilno održavanje povišene infrastrukture.	Preporučuje se	☐	☐	☐
10.5	Otpornost i prilagođavanje	Klimatska otpornost	Dizajnirajte fleksibilne učionice koje mogu poslužiti kao skloništa	• Dizajnirajte fleksibilne učionice koje mogu poslužiti kao skloništa. • Dizajn za optimalnu fleksibilnost i sigurnost. • Kombinujte sa drugim merama otpornosti. • Redovno pratite učinak u učionici.	Preporučuje se	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
10.6	Otpornost i prilagođavanje	Klimatska otpornost	Sprovesti plan upravljanja atmosferskim vodama	• Sprovesti plan upravljanja atmosferskim vodama. • Dizajn za efikasno upravljanje atmosferskim vodama. • Kombinovati sa drugim praksama zelene infrastrukture. • Redovno pratiti učinak plana. • Prilagodite prakse na osnovu podataka o učinku.	Preporučuje se	☐	☐	☐
10.7	Otpornost i prilagođavanje	Strategije adaptacije	Planirajte fleksibilne prostore za učenje	• Planirajte fleksibilne prostore za učenje. • Dizajn za optimalnu fleksibilnost i prilagodljivost. • Kombinovati sa drugim održivim praksama. • Redovno pratite performanse prostora. • Prilagodite prakse na osnovu podataka o učinku.	Preporučuje se	☐	☐	☐
10.9	Otpornost i prilagođavanje	Strategije adaptacije	Dizajnirajte spoljašnje prostore za višestruku upotrebu	• Dizajnirajte spoljašnje prostore za višestruku upotrebu. • Dizajn za optimalnu fleksibilnost i prilagodljivost. • Kombinovati sa drugim održivim praksama. • Redovno pratite performanse prostora. • Prilagodite prakse na osnovu podataka o učinku.	Preporučuje se	☐	☐	☐
11.1	Otpornost i prilagođavanje	Strategije adaptacije	Plan za buduće proširenje sa održivim materijalima	• Plan za buduće proširenje sa održivim materijalima. • Dizajn za optimalnu održivost i prilagodljivost. • Kombinovati sa drugim održivim praksama. • Redovno pratite performanse proširenja. • Prilagodite prakse na osnovu podataka o učinku.	Preporučuje se	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
11.2	Otpornost i prilagođavanje	Strategije adaptacije	Dizajn za laku nadogradnju sistema obnovljive energije	• Dizajn za laku nadogradnju sistema obnovljive energije. • Dizajn za optimalnu nadogradnju i prilagodljivost. • Kombinovati sa drugim praksama obnovljive energije. • Redovno pratite performanse sistema. • Prilagodite prakse na osnovu podataka o učinku.	Preporučuje se			

Putevi

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
1.0	Odabir i raspored lokacije	Lokacija	Izbegavajte područja sklona poplavama	- Izaberite rute na višem terenu da biste izbegli poplave. - Uverite se da ruta nije u određenoj poplavnoj ravnici. - Proceniti istorijske podatke o poplavama za to područje. - Sprovesti mere za ublažavanje poplava. - Razmotrite blizinu vodenih tela.	Major	☐	☐	☐
1.2	Odabir i raspored lokacije	Lokacija	Pris- tupačnost javnom prevozu	- Dizajnirajte rute za povezivanje sa čvorištima javnog prevoza. - Obezbediti bezbedne pristupne puteve za pešake. - Obezbediti povezanost sa biciklističkim stazama. - Plan za budući razvoj saobraćaja. - Procenite dostupnost više opcija transporta.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐
1.3	Odabir i raspored lokacije	Lokacija	Hladovina i hlađenje	- Izaberite rute sa postojećim drvećem u senci za prirodno hlađenje. - Planirajte integrisanje drveća u dizajn puta. - Zaštitite postojeće drveće tokom izgradnje. - Zasadite dodatna stabla za hlad duž rute. - Planirate područja pored puta kako biste imali koristi od prirodne hladovine.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
1.5	Odabir i raspored lokacije	Lokacija	Maksimizirajte prirodno dnevno svetlo	- Izaberite rutu koja maksimizira prirodno dnevno svetlo. - Orijentirajte puteve da biste iskoristili sunčevu stazu. - Smanjite upotrebu veštačkog osvetljenja. - Koristite reflektujuće površine da poboljšate prodiranje dnevne svetlosti. - Izbegavajte senčenje od obližnjih objekata.	Mala	☐	☐	☐
1.6	Odabir i raspored lokacije	Lokacija	Izbegavajte kontaminirana mesta	- Izbegavajte puteve sa istorijom kontaminacije ili opasnog otpada. - Pregledajte istorijsku evidenciju o korišćenju zemljišta. - Sprovesti ispitivanje zemljišta na zagađivače. - Sprovesti planove sanacije ako je potrebno. - Koristite barijere da sprečite širenje kontaminacije.	Velika	☐	☐	☐
1.8	Odabir i raspored lokacije	Prirodne karakteristike	Očuvati postojeće starije drveće	- Očuvati postojeće starije drveće duž rute. - Zaštitite drveće tokom izgradnje. - Uključite drveće u celokupni dizajn puta. - Uspostaviti zone zaštite drveća. - Planirajte dugoročno zdravlje i održavanje stabala.	Preporučuje se	☐	☐	☐
1.9	Odabir i raspored lokacije	Prirodne karakteristike	Integrirati postojeća vodna tela	- Integrirati postojeće vodene površine u projekat puta. - Kreirati održive vodene objekte duž rute. - Zaštititi vodna tela od zagađenja. - Dizajnirati vodene karakteristike kako biste podržali lokalne divlje životinje.	Mala	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
2.1	Odabir i raspored lokacije	Prirodne karakteristike	Očuvajte izvornu vegetaciju	- Očuvajte autohtonu vegetaciju kako biste podržali lokalni biodiverzitet. - Izbegavajte upotrebu invazivnih vrsta. - Dizajnirajte oblasti pored puta da biste prikazali domaće biljke. - Sprovesti plan održavanja autohtone vegetacije.	Preporučuje se	☐	☐	☐
2.0	Projektovanje i izgradnja	Energetski efikasan dizajn	Dizajnirajte puteve sa velikim reflektujućim površinama za prirodno svetlo	- Dizajnirajte puteve sa velikim reflektujućim površinama za prirodno svetlo. - Koristite nisko-E materijale da smanjite dobit i gubitak toplote. - Maksimalno iskoristite prirodno svetlo. - Koristite boju ili materijale koji reflektuju svetlost. - Ugradite uređaje za senčenje gde je to potrebno.	Mala	☐	☐	☐
2.1	Projektovanje i izgradnja	Energetski efikasan dizajn	Koristite prepuste i uređaje za senčenje da biste smanjili dobijanje toplote	- Koristite prepuste i uređaje za senčenje da biste smanjili dobijanje toplote. - Uključite arhitektonske elemente koji pružaju hlad. - Koristite podesive uređaje za senčenje gde je to potrebno. - Dizajnirajte prepuste da dopunjuju estetiku puta. - Kombinujte uređaje za senčenje sa prirodnom ventilacijom.	Preporučuje se	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
2.2	Projek- tovanje i izgradnja	Ener- getski efikasan dizajn	Ugradite materijale toplotne mase kao što su bet- on ili cigla	• Uključite termalne materijale kao što su beton ili cigla. • Koristite materijale koji pomažu u stabilizaciji temperature puta. • Kombinujte sa izolacijom za energetske efikasnost. • Dizajnirajte toplotnu masu da apsorbuje i oslobađa toplotu po potrebi. • Koristite termalnu masu na mestima gde se često putuje.	Mala	☐	☐	☐
2.3	Projek- tovanje i izgradnja	Ener- getski efikasan dizajn	Postavite reflek- tirajuće trotoare u zajed- ničkim prostorima	• Postavite reflektirajuće trotoare u zajedničkim prostorima. • Koristite reflektirajuće površine da smanjite apsorpciju toplote. • Postavite hladne trotoare za izolaciju i hlađenje. • Kombinujte sa adekvatnom izolacijom puta. • Projektujte sisteme puteva za dugotrajnu izdržljivost.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐
2.4	Projek- tovanje i izgradnja	Ob- novljiva energija	Koristite spoljašnju rasvetu na solarni pogon	• Koristite spoljno osvetljenje na solarni pogon. • Dizajn za postavljanje solarnih panela na uređaje. • Kombinujte sa skladištem baterija za pouzdanost. • Pratite performanse spoljašnjeg osvetljenja. • Obezbediti pravilno održavanje solarnih komponenti.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐
3.0	Održivi materijali	Materi- jali	Koristite reciklirani asfalt za izgradnju puteva	• Koristite reciklirani asfalt za izgradnju puteva. • Izvorni asfalt iz sertifikovanih programa reciklaže. • Kombinujte sa drugim održivim materijalima. • Pratite performanse recikliranog asfalta. • Osigurajte pravilnu instalaciju i održavanje.	Velika	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
3.1	Održivi materijali	Materijali	Instalirajte pregrade od recikliranog stakla	• Instalirajte pregrade od recikliranog stakla. • Izvorno staklo iz sertifikovanih programa reciklaže. • Kombinujte sa drugim održivim materijalima. • Pratite performanse recikliranog stakla. • Osigurajte pravilnu instalaciju i održavanje.	Preporučuje se	☐	☐	☐
3.2	Održivi materijali	Materijali	Koristite recikliranu plastiku za obeležavanje na putevima	• Koristite recikliranu plastiku za obeležavanje na putevima. • Izvor plastike iz sertifikovanih programa za reciklažu. • Kombinujte sa drugim održivim materijalima. • Pratite performanse recikliranih plastičnih oznaka. • Osigurajte pravilnu instalaciju i održavanje.	Preporučuje se	☐	☐	☐
3.3	Održivi materijali	Materijali	Koristite obnovljeno drvo za konstrukcije pored puta	• Koristite obnovljeno drvo za konstrukcije pored puta. • Izvorno drvo iz sertifikovanih programa regeneracije. • Kombinujte sa završnim slojem sa niskim sadržajem VOC-a za izdržljivost. • Pratite performanse i održavanje drveta. • Osigurajte pravilnu instalaciju i održavanje.	Mala	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
4.0	Projek- tovanje i izgradnja	Upra- vljanje vodom	Koristite propusne materijale za poploča- vanje na parkirališti- ma	• Koristite propusne materijale za popločavanje na parkiralištima. • Osigurajte tok kišnice ka punjenju podzemnih voda. • Smanjite oticanje i sprečite poplave. • Pratite izdržljivost površine i infiltraciju vode. • Održavajte da biste sprečili začepljenje i održali efikasnost.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐
4.1	Projek- tovanje i izgradnja	Upra- vljanje vodom	Dizajn za sakupljanje i ponovnu upotrebu kišnice	• Dizajn za sakupljanje i ponovnu upotrebu kišnice. • Sakupljajte i čuvajte atmosfersku vodu za upotrebu koja nije za piće. • Implementirati sisteme za prečišćavanje i ponovnu upotrebu vode gde je to izvodljivo. • Praćenje efikasnosti sistema i kvaliteta vode.	Velika	☐	☐	☐
5.0	Otpor- nost i prilagođa- vanje	Kli- matska otpor- nost	Projekto- vati puteve da izdrže ekstremne vremenske uslove (npr. ojačani trotoari)	• Projektovati puteve da izdrže ekstremne vremenske uslove (npr. ojačani trotoari). • Koristite izdržljive materijale i građevinske tehnike. • Pratite performanse puta tokom ekstremnih uslova. • Redovne inspekcije i održavanje kako bi se osigurala otpornost. • Ažurirajte standarde projektovanja na osnovu klimatskih trendova.	Velika	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
5.1	Otpor- nost i prilagođa- vanje	Kli- matska otpor- nost	Koristite materijale otporne na poplave u područjima podložnim poplavama	• Koristite materijale otporne na poplave u područjima podložnim poplavama. • Izaberite materijale koji izdržavaju izlaganje vodi i pritiske. • Pratiti performanse materijala u slučaju poplava. • Redovno proveravajte i po potrebi zamenjujte materijale.	Velika	☐	☐	☐
5.2	Otpor- nost i prilagođa- vanje	Kli- matska otpor- nost	Koristite materijale koji reflektuju toplotu na putnim površinama	• Koristite materijale koji reflektuju toplotu na putnim površinama. • Smanjite površinske temperature i ohladite okolna područja. • Pratite performanse površine pod visokim temperaturama. • Kombinujte sa drugim merama hlađenja. • Redovno održavanje radi očuvanja reflektujućih svojstava.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐
5.3	Otpor- nost i prilagođa- vanje	Kli- matska otpor- nost	Podignite kritičnu infrastrukturu iznad nivoa potencijalnih poplava	• Podignite kritičnu infrastrukturu iznad nivoa potencijalnih poplava. • Koristite uzdignute platforme ili gradite na povišenom tlu. • Osigurati dostupnost i sigurnost tokom poplava. • Pratite efikasnost tokom kišnih događaja. • Redovne provere da bi se obezbedio integritet strukture.	Velika	☐	☐	☐

Kod	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
5.4	Otpor- nost i prilagođa- vanje	Kli- matska otpor- nost	Sproves- ti plan upravljanja atmos- ferskim vodama	• Sprovesti plan upravljanja atmosferskim vodama. • Dizajn za efikasno sakupljanje i ponovnu upotrebu atmosferskih voda. • Integrisati prakse zelene infrastrukture. • Pratite performanse plana tokom kišnih događaja. • Prilagodite prakse na osnovu podataka o učinku.	Velika	☐	☐	☐
5.5	Otpor- nost i prilagođa- vanje	Strate- gije adapta- cije	Plan za fleksibilno projek- tovanje puteva	• Plan za fleksibilno projektovanje puteva. • Koristite modularne komponente koje se mogu prilagoditi promenljivim potrebama. • Nadgledanje performansi i prilagođavanje po potrebi. • Uključiti mere zaštite od budućnosti u projektovanje.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐
5.6	Otpor- nost i prilagođa- vanje	Strate- gije adapta- cije	Imple- mentirati sisteme prila- godljivog osvetljenja	• Implementirati sisteme prilagodljivog osvetljenja. • Koristiti pametno osvetljenje koje se prilagođava uslovima. • Pratiti performanse osvetljenja i zadovoljstvo korisnika. • Redovno održavanje kako bi se osigurala efikasnost sistema.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐

Parkovi

Kodovi	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
1	Odabir i raspored lokacije	Lokacija	Procena rizika od poplava	• Sprovesti procenu rizika od poplava. • Izaberite lokacije na višem terenu. • Sprovesti sisteme za odvodnjavanje. • Izbegavajte područja sklona poplavama. • Napravite barijere od poplava.	Velika	☐	☐	☐
1.1	Odabir i raspored lokacije	Lokacija	Kvalitet zemljišta	• Ispitivanje tla na sadržaj hranljivih materija. • Proveriti kontaminaciju zemljišta. • Obezbediti plodnost zemljišta. • Koristite organska đubriva. • Poboljšati strukturu tla.	Velika	☐	☐	☐
1.2	Odabir i raspored lokacije	Lokacija	Biodiverzitet	• Identifikujte autohtone vrste. • Zaštititi postojeća staništa. • Napravite koridore za divlje životinje. • Izbegavajte fragmentaciju staništa.	Velika	☐	☐	☐
1.3	Odabir i raspored lokacije	Lokacija	Pristupačnost	• Blizina autobuskih stanica. • Pristup pešačkim stazama. • Uključite nosače za bicikle.	Mala	☐	☐	☐

Kodovi	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
2	Projek- tovanje i infrastruk- tura	Infrastruk- tura	Upravljanje vodom	• Instalirati rezervoare za kišnicu. • Koristiti propusne materijale za popločavanje. • Implementirati sisteme sa sakupljanje vode. • Koristiti biljke otporne na sušu.	Velika	☐	☐	☐
2.1	Projek- tovanje i infrastruk- tura	Infrastruk- tura	Energetska efikasnost	• Instalirajte solarne panele. • Koristite LED osvetljenje. • Ugradite energetske efikasne uređaje.	Velika	☐	☐	☐
2.3	Projek- tovanje i infrastruk- tura	Infrastruk- tura	Reciklaža i upravljanje otpadom	• Postavite stanice za reciklažu. • Instalirajte kante za kompost. • Koristite reciklirane materijale. • Redovne revizije otpada.	Mala	☐	☐	☐
2.4	Projek- tovanje i infrastruk- tura	Infrastruk- tura	Održavanje	• Zakazati redovno održavanje. • Koristiti održive prakse. • Pratiti zdravlje biljaka. • Blagovremeno popravite infrastrukturu.	Mala	☐	☐	☐
3	Izbor biljaka i uređenje	Radovi na uređenju	Domorodne biljke	• Izaberite lokalne biljne vrste. • Koristite tehnike Xeriscaping-a. • Minimizirajte upotrebu vode.	Velika	☐	☐	☐
3.1	Izbor biljaka i uređenje	Radovi na uređenju	Zasaditi bil- jke koje su pogodne za oprašivače	• Zasaditi biljke koje su pogodne za oprašivače. • Stvoriti staništa oprašivača. • Izbegavati pesticide. • Obezbediti izvore vode.	Mala	☐	☐	☐
3.3	Izbor biljaka i uređenje	Radovi na uređenju	Obrazovne oznake	• Postavite obrazovne oznake koje: - Ističu autohtone vrste. - Objašnjavaju ekološke prednosti. - Privlače posetioce interaktivnim ekranima.	Pre- poru- čuje se	☐	☐	☐

Kodovi	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
4	Energetski i Vodovodni Sistemi	Sistemi	Izvori obnovljive energije	• Koristiti solarne panele i vetroturbine. • Implementirati rešenja za skladištenje energije. • Instalirati energetski efikasnu rasvetu. • Koristiti obnovljivu energiju za sve objekte. • Pratiti potrošnju energije.	Velika	☐	☐	☐
4.1	Energetski i Vodovodni Sistemi	Sistemi	Očuvanje vode	• Instalirati uređaje sa malim protokom. • Koristiti sisteme za prikupljanje kišnice. • Sprovesti ponovnu upotrebu sive vode. • Promovisati praksu očuvanja vode. • Pratiti upotrebu vode.	Velika	☐	☐	☐
4.2	Energetski i Vodovodni Sistemi	Sistemi	Efikasni sistemi za navodnjavanje	• Koristiti sisteme za navodnjavanje kap po kap. • Zakazati navodnjavanje u hladnije vreme. • Koristiti senzore vlage. • Optimizovati zone za navodnjavanje.	Velika	☐	☐	☐
4.3	Energetski i Vodovodni Sistemi	Sistemi	Uređaji sa malim protokom	• Ugradite slavine i toalete sa malim protokom. • Koristite aeratore na slavinama. • Sprovesti praksu uštede vode. • Redovno proveravajte da li curi.	Velika	☐	☐	☐

Kodovi	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
5	Otpornost i prilagođavanje	Prilagođavanje	Klimatski otporno projektovanje	• Projektovanje za klimatsku otpornost. • Koristiti materijale otporne na klimatske uticaje. • Implementirati adaptivnu infrastrukturu. • Pratiti i prilagođavati klimatskim promenama.	Velika	☐	☐	☐
5.3	Otpornost i prilagođavanje	Prilagođavanje	Ublažavanje poplava	• Sprovesti barijere od poplava i sisteme za odvodnjavanje. • Podignuti objekte u područjima podložnim poplavama. • Koristiti materijale otporne na poplave. • Redovno pratiti rizike od poplava.	Velika	☐	☐	☐
5.4	Otpornost i prilagođavanje	Prilagođavanje	Tolerancija na sušu	• Koristite biljke otporne na sušu. • Implementirati sisteme za navodnjavanje koji štede vodu. • Nadgledanje i upravljanje upotrebom vode.	Velika	☐	☐	☐
6	Održivi materijali	Materijali	Reciklirani materijali	• Koristite materijale sa recikliranim sadržajem. • Izvorni materijali od lokalnih dobavljača. • Izaberite materijale sa niskim sadržajem ugljenika. • Koristite netoksične, bezbedne materijale. • Izaberite izdržljive, dugotrajne materijale.	Velika	☐	☐	☐

Kodovi	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijum	Važnost	Da	Ne	N/A
6.2	Održivi materijali	Materijali	Materijali sa niskim sadržajem ugljenika	• Koristiti materijale sa niskim emisijama ugljenika. • Sprovesti praksu smanjenja ugljenika. • Pratiti ugljenički otisak materijala. • Izabrati materijale sa nižim emisijama tokom životnog ciklusa.	Mala	☐	☐	☐
6.4	Održivi materijali	Materijali	Izdržljivi materijali	• Izabrati izdržljive, dugotrajne materijale. • Pratiti performanse materijala. • Plan održavanja materijala. • Smanjiti materijalni otpad.	Mala	☐	☐	☐

Oprema

Kodovi	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijumi	Važnost	Da	Ne	N/A
1	Energetska efikasnost	Efikasnost	Ocenjivanje energije po razredima	• Proverite ocenjivanje energije po razredima. • Uporedite energetske ocene. • Izaberite modele visoke efikasnosti.	Velika	☐	☐	☐
1.1	Energetska efikasnost	Efikasnost	Potrošnja energije	• Proceniti potrošnju energije. • Pratiti potrošnju energije. • Implementirati režime za uštedu energije. • Koristiti energetske efikasne komponente. • Smanjiti vršnu potrošnju energije.	Velika	☐	☐	☐
1.2	Energetska efikasnost	Efikasnost	Energetska obnova	• Instalirati sisteme za oporavak energije. • Iskoristiti povrat otpadne toplote. • Integracija sa izvorima Obnovljive energije. • Pratiti efikasnost povrata energije. • Optimizovati procese oporavka energije.	Velika	☐	☐	☐

Kodovi	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijumi	Važnost	Da	Ne	N/A
1.3	Energetska efikasnost	Efikasnost	Kompatibilnost obnovljive energije	• Obezbediti kompatibilnost sa solarnim panelima. • Integracija sa vetroturbinama. • Koristiti obnovljivu energiju za operacije. • Nadgledati korišćenja obnovljive energije. • Optimizovati integraciju obnovljive energije.	Velika	☐	☐	☐
1.4	Energetska efikasnost	Efikasnost	Napajanje u režimu pripravnosti	• Smanjiti potrošnju energije u stanju pripravnosti. • Implementirati funkcije isključivanja. • Pratiti potrošnju energije u stanju pripravnosti.	Mala	☐	☐	☐
2	Upotreba vode	Potrošnja	Efikasnost vode	• Proveriti modele koji štede vodu. • Pratiti upotrebu vode. • Implementirati tehnologije za uštedu vode. • Uporediti ocene Efikasnost vode. • Izabrati uređaje sa malom potrošnjom vode.	Velika	☐	☐	☐
2.2	Upotreba vode	Potrošnja	Sistemi za reciklažu vode	• Instalirati sisteme za reciklažu vode. • Pratiti upotrebu reciklirane vode. • Optimizovati procese reciklaže vode. • Integracija sa sistemima sive vode.	Velika	☐	☐	☐
3	Materijali i proizvodnja	Materijali	Reciklirani materijali	• Koristite materijale sa recikliranim sadržajem. • Izaberite netoksične materijale. • Izaberite izdržljive materijale. • Osigurajte ekološki prihvatljivu proizvodnju. • Pratite upotrebu materijala.	Velika	☐	☐	☐

Kodovi	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijumi	Važnost	Da	Ne	N/A
3.1	Materijali i proizvodnja	Materijali	Netoksični materijali	- Izbegavajte toksične materijale. - Koristite sigurne, netoksične komponente. - Pratite bezbednost materijala.	Velika	☐	☐	☐
3.2	Materijali i proizvodnja	Materijali	Izdržljivi materijali	- Izaberite izdržljive, dugotrajne materijale. - Pratite performanse materijala. - Plan održavanja materijala. - Smanjite materijalni otpad.	Mala	☐	☐	☐
4.4	Operativni uticaj	Korišćenje	Lako održavanje	- Obezbediti jednostavnost održavanja. - Pratiti performanse održavanja. - Implementirati poboljšanja održavanja. - Optimizovati procese održavanja.	Preporučuje se	☐	☐	☐
5	Odlaganje i recikliranje	Kraj upotrebe	Program recikliranja	- Sprovesti programe reciklaže. - Pratiti performanse recikliranja. - Optimizovati procese reciklaže. - Uporediti opcije recikliranja.	Velika	☐	☐	☐
5.1	Odlaganje i recikliranje	Kraj upotrebe	Sigurno odlaganje	- Osigurajte bezbedno odlaganje. - Pratite učinak odlaganja. - Sprovesti poboljšanja odlaganja. - Optimizujte procese odlaganja.	Velika	☐	☐	☐
5.2	Odlaganje i recikliranje	Kraj upotrebe	Biorazgradljive komponente	- Koristiti biorazgradive komponente. - Pratite biorazgradljivost. - Sprovesti biorazgradiva poboljšanja. - Optimizovati biorazgradljivost.	Mala	☐	☐	☐

Kodovi	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijumi	Važnost	Da	Ne	N/A
6.4	Usklađenost i sertifikacija	Standardi	Energetske revizije	• Sprovedite energetske preglede. • Nadgledanje učinka energetske revizije. • Sprovesti poboljšanja energetske revizije. • Optimizovati procese energetske revizije.	Preporučuje se	☐	☐	☐

Sportski tereni

Kodovi	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijumi	Važnost	Da	Ne	N/A
1	Odabir i raspored lokacije	Lokacija	Procena rizika od poplava	- Sprovesti procenu rizika od poplava. - Izabrati lokacije na višem terenu. - Sprovesti sisteme za odvodnjavanje. - Izbegavati područja sklona poplavama. - Napraviti barijere od poplava.	Velika	☐	☐	☐
1.1	Odabir i raspored lokacije	Lokacija	Kvalitet zemljišta	- Ispitivanje tla na sadržaj hranljivih materija. - Proverite kontaminaciju zemljišta. - Obezbediti plodnost zemljišta. - Koristite organska đubriva. - Poboljšati strukturu tla.	Velika	☐	☐	☐
1.2	Odabir i raspored lokacije	Lokacija	Pristup	- Blizina javnog prevoza. - Dostupnost pešačkim stazama. - Uključiti nosače za bicikle.	Mala	☐	☐	☐
2	Projek-tovanje i infrastruktura	Infrastruk-tura	Sistem drenaže	- Instalirati efikasne drenažne sisteme. - Redovno održavati sisteme za odvodnjavanje. - Koristiti propusne materijale.	Velika	☐	☐	☐

Kodovi	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijumi	Važnost	Da	Ne	N/A
2.1	Projek- tovanje i infrastruk- tura	Infrastruk- tura	Sistemi za navod- njavanje	• Instalirajte efikasne sisteme za navodnjavanje. • Pratiti efikasnost navodnjavanja. • Koristite tehnologije za uštedu vode. • Zakažite navodnjavanje u hladnije vreme. • Optimizujte zone za navodnjavanje.	Velika	☐	☐	☐
2.2	Projek- tovanje i infrastruk- tura	Infrastruk- tura	Osvetl- jenje	• Koristite energetske efikasno osvetljenje. • Instalirajte svetla na solarni pogon. • Pratite efikasnost osvetljenja. • Implementirati pametne sisteme osvetljenja. • Optimizujte raspored osvetljenja.	Velika	☐	☐	☐
2.3	Projek- tovanje i infrastruk- tura	Infrastruk- tura	Prostori za sed- enje	• Koristite izdržljive materijale za sedenje. • Pratite uslove sedenja. • Redovno održavajte prostore za sedenje.	Mala	☐	☐	☐
3	Održivi materijali	Materijali	Reciklira- ni materi- jali	• Koristite materijale sa recikliranim sadržajem. • Izaberite netoksične materijale. • Izaberite izdržljive materijale. • Osigurajte ekološki prihvatljivu proizvodnju. • Pratite upotrebu materijala.	Velika	☐	☐	☐

Kodovi	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijumi	Važnost	Da	Ne	N/A
3.1	Održivi materijali	Materijali	Ne-toksični materijali	- Izbegavajte toksične materijale. - Koristite sigurne, netoksične komponente. - Pratite bezbednost materijala.	Velika	☐	☐	☐
3.2	Održivi materijali	Materijali	Izdržljivi materijali	- Izaberite izdržljive, dugotrajne materijale. - Pratite performanse materijala. - Plan održavanja materijala. - Smanjite materijalni otpad.	Mala	☐	☐	☐
4	Upravljanje vodom	Korišćenje vode	Efikasnost vode	- Proverite modele koji štede vodu. - Pratite upotrebu vode. - Implementirati tehnologije za uštedu vode. - Uporedite ocenjivanje efikasnosti vode. - Izaberite uređaje sa malom potrošnjom vode.	Velika	☐	☐	☐
4.2	Upravljanje vodom	Korišćenje vode	Sistemi za reciklažu vode	- Instalirati sisteme za reciklažu vode. - Monitoring upotrebe reciklirane vode. - Optimizujte procese reciklaže vode. - Integracija sa sistemima korišćene vode.	Velika	☐	☐	☐
5.1	Energetska efikasnost	Efikasnost	Potrošnja energije	- Procenite potrošnju energije. - Pratite potrošnju energije. - Implementirajte režime za uštedu energije. - Koristite energetske efikasne komponente. - Smanjite vršnu potrošnju energije.	Velika	☐	☐	☐

Kodovi	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijumi	Važnost	Da	Ne	N/A
5.2	Energetska efikasnost	Efikasnost	Energetska obnova	• Instalirati sisteme za oporavak energije. • Iskoristiti povrat otpadne toplote. • Integracija sa izvorima obnovljive energije. • Pratiti efikasnost povrata energije. • Optimizacija procesa obnove energije.	Velika	☐	☐	☐
5.3	Energetska efikasnost	Efikasnost	Kompatibilnost obnovljive energije	• Obezbediti kompatibilnost sa solarnim panelima. • Integracija sa vetroturbinama. • Koristiti obnovljivu energiju za operacije. • Nadgledanje korišćenja obnovljive energije. • Optimizujte integraciju obnovljive energije.	Velika	☐	☐	☐
5.4	Energetska efikasnost	Efikasnost	Napajanje u režimu pripravnosti	• Smanjiti potrošnju energije u stanju pripravnosti. • Implementirati funkcije isključivanja. • Pratiti potrošnju energije u stanju pripravnosti.	Mala	☐	☐	☐
6	Otpornost i prilagođavanje	Prilagođavanje	Projektovanje za klimatsku otpornost	• Projektovanje za klimatsku otpornost. • Koristite materijale otporne na klimatske uticaje. • Implementirati adaptivnu infrastrukturu. • Pratiti i prilagođavati klimatskim promenama.	Velika	☐	☐	☐

Kodovi	Kategorija	Sekcija	Opis	Kriterijumi	Važnost	Da	Ne	N/A
6.2	Otpornost i prilagođavanje	Prilagođavanje	Ublažavanje toplotnog stresa	• Zasadite drveće u hladu i zelenilo. • Koristite reflektirajuće materijale da biste smanjili toplotu. • Napravite vodene karakteristike za hlađenje. • Instalirajte rashladna skloništa. • Pratite i ublažite toplotni stres.	Mala	☐	☐	☐
6.3	Otpornost i prilagođavanje	Prilagođavanje	Ublažavanje posledica od poplava	• Sprovesti barijere od poplava i sisteme za odvodnjavanje. • Uzdignuti objekte u područjima podložnim poplavama. • Koristite materijale otporne na poplave. • Redovno pratiti rizike od poplava.	Mala			
6.4	Otpornost i prilagođavanje	Prilagođavanje	Tolerancija na sušu	• Koristite biljke otporne na sušu. • Implementirati sisteme za navodnjavanje koji štede vodu. • Nadgledanje i upravljanje upotrebom vode.	Mala	☐	☐	☐

Sufinansirana od:

Co-funded by
the European Union

Schweizerische Eidgenossenschaft
Confédération suisse
Confederazione Svizzera
Confederaziun svizra
Swiss Agency for Development
and Cooperation SDC

Sweden
Sverige